

Titel: Klage og Formaning til Egteskab af en gammel Frøken.

Citation: "Klage og Formaning til Egteskab af en gammel Frøken.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 10*, N. Møller, 1771, s. 1.
Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_010-shoot-workid1_010_012.pdf (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 10

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Klage og Formaning til Egteskab

af

en gammel Frøken.

Kiøbenhavn,

Trykt hos Nicolaus Møller, Kongl. Hof - Bogtrykker.

1771.

2
3

Klage og Formaning

til

Egteskab

af

en gammel Frøken.

Zittrende Beenrad, fortørrede Kiød, gustne Hud, som omgiver mig, hvi giemme I endnu omhyggelig i eder, et kunstigt Omløb af Blod, som stedse banker, for derved at vedligeholde mig et Liv, som er mig en Pine, kom! lange Nat, hvis Skumring jeg længe

4

har seet, grumme Død, min Ungdoms Skrek, min Alderdoms Glæde, hvi nærmer du mig med langsomme Skridt, din Mathed og Kulde har sagt mig din Komme, længe nok med Smerte og iiskolde Trin har du løbet paa mine Lender, inderlig har jeg længtes efter dit sidste Slag. Den Brudgom Himlen havde tiltænkt mig, i mine faure Dage, der skulde glæde sig ved min Ungdom og Skønhed, foragtede jeg, og jeg blev siden foragtet, men i hvor megen Tid end er udrunden siden disse Dage, skal du dog ikke endnu forsmaa min skreksomme Skikkelse og skielvende Rad, dig er jeg alene værdig, jeg er klar til at tage dig i Favn, tillad alene jeg først i nogle Øjeblik siger en bedrøvelig Erfarenhed, der Har kostet mig min Lyksalighed i Verden, jeg skulde ikke rolig kunne forlade Verden uden at have sagt denne - - - Hører til I Skønne, som tilbedes her i Norden, det er for Eder i sær at underrette, jeg haver ønsket, at et Liv, som er mig saa tungt, endnu maatte forlænges med nogle Øjeblik, lad mit Ønske ikke have været forgieves, hører med Agtsomhed en Klage-Sang af mig Elendige, førend jeg dør, der og engang haver været blant Eders Tal,

5

Himlen haver omsider for al min Foragt og Elendighed i Verden, givet mig denne Gave at see ind i tilkommende Tider, Tidernes Forhæng er viget for mig, jeg forstaaer at sige Skiebne og tilkommende Ting, disse Øjeblik ere det; jeg skal benytte mig af denne Gave - - Hører til, lad min Sang være dyrebar for Eder, lad den være mere rørende end en døende Svanes, thi jeg dør nu ogsaa efter at have igiennemgaaet ald Sorg og Gremmelse i Verden. Udødelige Gudinde! du som lykkelig stedse fremdrager dine Dage i Ungdom og Skønhed, tilbedes af de sildigste Slægter som af de første, du som var mig gunstig i fordam Dage, lærer

Elskende at sukke, gjør stumme Munde og talende Øine, skulde jeg turde nævne dit Navn, efter saa meget at have ringe agtet dig, for at anraabe om, at du med en ulyksalig Alderdoms Erfarenhed, tillige ville give mig Ungdommens Ild og Gejst, at min Sang maatte kunne have Styrke til at røre disse stolte Dejlige, der tænke stedse at fremdrage, som du, deres Dage i Ungdom og Skiønhed, og altid ville være tilbødet, jeg vilde sige dem hvor meget de bedrage sig, hvor hastig disse Dage løbe til Ende, min Skiebne, og hvorledes Ti-

6

derne forandre sig, og jeg vilde stræbe at gjøre Bod, fordi jeg ikke haver lydt dine Befalinger, dersom min megen Straf og Elendighed endnu ikke haver været nok, det er dig jeg ved min Sang vilde gjøre adlydet og dit Herredømme større. Men hvor skulde jeg kunne siunge for disse Skiønne, uben at kalde tilbage i min Erindring mine glade Ungdoms Dage, en Erindring, som er mig saa kummerlig, forlorne Dage, Hvis Ihukommelse jeg saa ofte har ønsket at kunne udslette. - - Dog, lad mig stræbe en føje Tid at gjøre Vold paa mig selv, for at synge hvor dyrebaar disse Dage ere, hvor saa af dem Naturen giver os til Deel, og at det gielder om da at vælge Lykke og Skiebne, frie sig for en foragtet, eenlig og ulyksalig Alderdom. Men I som alt have forsømt disse Dage, flye langt fra dette Sted, lyd ikke efter min Sang, see aldrig mit Skrift, Eders Timer og Dage ere forrigfulde nok, lad mig ikke have den Gremmelse endnu at have gjort dem det mere, bragt Eder i Erindring forlorne Dage, som ikke for Vestens Guld og Østens Edelstene staae at tilbagekalde. Beklagelige! I have selv lært, og alt for vel ere vidende om, at mine Ord ere sande, lev Eders kummer-

7

lige Liv med Suk og Taalmodighed, til Døden vil gjøre en Ende derpaa, jeg haver intet at lære Eder. Min Skiebne er alt over Eder, I kan ikke undgaae den. Det ere kun disse, der endnu kan redde sig derfra, som have Ungdom og faa Dage, jeg haver at lære. Dejlige Ungdom hvad er du, jeg begriber dig ikke, har du noget fortryllende og overnaturligt ved dig, som gjør man tilbeder dig, gremmer sig inderlig over dit Tab, skiøtter intet om at leve uden dig. Er du Naturens fuldkomneste Gierning, viser den sit Mesterstykke i dig, eller er du noget af dens Ufuldkommenhed, den endnu ikke haver faaet færdig og udviklet, jeg veed det ikke, jeg veed du er daarlig, barnagtig og uvidende, men jeg veed og, at alt dette klæder dig vel, at du med dette er dejlig, yndig og indtagende, skikket til at regiøre de Mægtige og de Vise, give Verden Love uden at have Ret dertil. Engang i vores Liv kommer du til os ubedet, og da veed vi ikke hvad vi eje i dig, vi forsømme dig, foragte dig nesten, og ofte skamme os ved dig, men du flyver snart fra os igjen med Ørne-Vinger, en kort Tid i vores Liv er det kun vi kan eje dig, og naar du uformerkt har sneget dig fra os,

8

Merker vi først dit Tab og hvad vi have ejet, da et det vi meget begynder at elske dig, og kalde dig tilbage; men med ald vores Graad og Tiggen er du uigienkaldelig, dit store Tab, som vi med Kunst og Bekostning stræbe at dølge, viser sig alligevel Hastig i vor ganske Skikkelse, en Erindring om dine Dage, hvad vi have ejet og igjen forloret, gjør os kede af Livet og misfornøjede med os selv, vi kan ikke taale at see andre have dig i Besiddelse, som smertelig erindre os vort Tab.

O! hvor ere de Dage blevne af, da du var i mit Eje? som et Lynild ere de faret mig forbi, hvor vare de flygtige og hastige, saa hastige, at jeg tvivler ofte om jeg og haver havt dem i Eje, om jeg og engang haver været ung og dejlig som disse man nu tilbeder, som man ikke kan see sig mæt af, som raader for de Mægtiges Sorg og Glæde. Lad mig endnu engang med hule og dumme Øjne, tegnede med bly- og blodfarvede Kredse, ved en Graad, afskyelig for hele Verden, begræde de Dage jeg har ejet, da min Graad var dejlig, bød alle græde, udviklede nye Yndigheder i mit Ansigt, bevagede Stene, lod Sverd falde, dragne til Mord og Død, for at kiøle

9

en brændende Hevn. O! hvor vare de Tider, det Folk som da levede, og hvad da hendede yndigt og behageligt for mig, hvor glimrede den Soel prægtig, som da gjorde at Dage, Haab, Fryd og Glæde vare i alle de Straaler den kastede fra sig; en anden Soel, fuld af Pletter og traurigt Skin, haver siden denne Tid gjort kedsomme og evigvarende Kredse paa Himlen for mig, under hvilke jeg er hensvunden og fortæret. Disse Dage ere nu alene som en lykkelig Drøm for mig, hvad siger jeg, lykkelig, de ere en bedrøvelig Erindring, som jeg skulde have været lykkelig, om jeg kunde udslette, thi ulykkelig at have ejet en Lyksalighed og igjen forloret den. — Viid I Skiønne, som skrekkes for min Skikkelse, at jeg haver været smukkere end de Smukkeste af Eder, at min Fødsel var lykkelig, og at jeg havde Ret til at gjøre en mere glimrende Lykke end de fleste af Eder, Naturen havde intet glemt, som kunde zire en lykkelig Opdragelse, den forenede saaledes Kunst med Natur, at jeg blev anset som et Vidunder i mine Tider. Siger ikke jeg er stolt og daarlig, og at det er Forfængelighed, som giver mig Ord at tale med, tilgiv mig en Selvros som er sand, og som er nødvendig at

10

sige, for at give mine Ord og min Klage Vegt, at jeg haver Ret til at lære Eder, og at I bør agte paa min Sang.

Viid med al denne Ungdoms Lykke jeg dog det meste af min Tid har været foragtet og ulykkelig, mit Liv fuld af Gremmelse og Fortrydelse fordi jeg har forsømt disse Dage, da Naturen stred for mig, da den gav mig Vaaben i Hænderne at undertvinge Verden med. Det var i disse Dage, da jeg skulde have gjort min Lykke bestandig, for at kunne havt en æret og lykkelig Alderdom, jeg var stolt og daarlig, foragtede den Lykke man bød mig, endskiønt den var mig anstændig, og jeg skulde kunne kaldt det Lykke. Men da syntes jeg, endnu var det ikke stort og glimrende nok, at Dage vare tilbage nok for mig at vælge i, og at Naturen havde bestemt mig til noget større, men hvor bedrog jeg mig ikke, hvor kiendte jeg da lidet til de onde Dage som for altid strax skulle følge efter, og at det kun var for en kort Tid Naturen havde givet mig disse Skiønheder, fordi jeg skulde behage min Lige og blive lykkelig; for nogen Tid havde den alene laant mig en fortryllende Ring, som havde den Kraft, man ikke kunde være fra mig, man vilde dele Lykke og Ulykke, leve og døe med

11

mig. Med Forskrekkelser saa jeg den hastig igien betog mig dette Hexerie, hastigere, syntes mig, end jeg kunde have Tid til at vælge hvem af disse Tilbedere jeg vilde give mig til, den gav denne magiske Ring til andre, og man forlod mig strax for at søge disse, det stod ikke mere til mig at vælge, jeg erfoer med Skrek, at det var ikke mig man havde elsket, men Naturens fortryllende Gaver. Mit Ansigt, min Stemme, min hele Skikkelse tabte strax alt hvad indtagende de havde tilforn. O! Dage og Tid! Hvorledes have i handlet med mig? Tid, min grummeste og uforsonligste Fiende, det skreksomste Ord jeg kiender, hvad Lyksalighed haver du betaget mig, og hvad haver du omskabt mig til, du udsletter Navn og Erindring, du lader falde Mindesmerker og berømte Steder, at vi søge om hvor de have været, du lader undergaae navnkundige Riger og Slægter, tærer Marmor og Staal, men o! jeg kan ikke tilgive dig at du ødelegger Ungdom og Skiønhed, paa intet Sted seer man dit Herredømme med mere Skrek og Bedrøvelse end her, o! jeg er ikke den jeg har været tilforn; ansee mig med Taare, som de sidste Levninger af en dejlig Stad, et prægtigt Slot, men hvor

12

nu intet findes uden Skrek og Ødeleggelse, en bedrøvelig Rest af en gammel Pragt, beklag mig som Rudera afen forloren Dejlighed, en Herlighed som har været, men nu ikke mere er, thi hverken Carthagos ej heller Persepoles sidste Levninger ere saa bedrøvelige og skreksomme ar skue. Det er mig, det er denne skreksomme Gamle, der har ejet en Dejlighed engang, der vendte alles Øjne til sig, hørte Visken rundt omkring til Berømmelse, gjorde stirrende Øjne og sukkende Hierter, det er mig, som ved et Smil, et uskyldig øjekast, satte Had til Døden blant Brødre, Uenighed i Selskaber, vagte Misundelse op blant begge Kiøn. Mig er det, som kunde give Helte mere Mod, Skialdrere Geist, standse Vildhed og Grumhed; Højhed og Stolthed kunde jeg giøre ydmyg, Viisdom daarlig, de som elskede deres Frihed over alting, toge med Glæde Lænker af mine Hænder, de Gamle bleve latterlige og daarlige saa ofte jeg vilde have det, og den daarlige Ungdom blev viis dersom jeg vilde; man lærte mig hvad det var at blive adlydet og tilbedet som Dronning, man ophøjede Mennesket for min Skyld, ærede og kaldte lykkelig den jeg kaldte Moder, jeg saa

13

nedbøjede Slaver allevegne for mig, og aldrig Herrer. Mig er det, som engang haver havt saadan en Magt over det stolte Menneske, der mod de mægtigste Monarker har forsvaret sin Frihed med Liv og Blod. Men o! hvad Herredømme haver jeg nu over dette samme Menneske, jeg engang haver bydet med uindskrenket Magt; Dage og Tid betog mig dette, lærte dem Oprør og Revolte, man afkastede mit Aag, brød mine Lænker, overvandt mig, og aldrig stod nogen overvunden mere svag og foragtet for sin Sejerherre, Hvor enlig uden Selssab og Agt, haver jeg maat tilbringe et kummerlig Liv siden disse Dage. Men hvor meget bekymrede man sig da om mig, mine Opholds-Steder, hvad jeg foretog mig, i hvilke Selskaber jeg fordrev min Tid var da angelegen at vide, man holte det for lykkeligt ogsaa at kunne være der, de Steder hvor jeg var bleve de behageligste for min skyld, de Klæder jeg bar og de Moder som skulde forhøje Skiønhed, vandt mere ved mig, end jeg vandt ved dem, man efterabede dem allesteder; mig til Ære bleve de Selskabets Mode, men aldrig sagde man mig tit nok, kunde man naae den Glands med dem, de havde paa

14

mig. Tiden, min skrekkeligste Fiende, har omgaaet med mig paa den mest forræderske Maade, lidt efter lidt har den udslettet Ungdom og Skiønhed, førend jeg blev det vaer, og da jeg kom i Erfaring derom, var det for silde, mine skiønne Dage vare forbi, man ansaae mig med Koldsindighed og begyndte at forlade mig, jeg blev forskrekket og raabte paa dem jeg tilforn havde foragtet, men man kunde ikke høre mig, min Stemme havde intet mere yndigt og befalende, mit Ansigt intet mere fortryllende, det var om en kort Tid, man ansaae mig med Foragt, og jeg fandt en Forandring jeg ikke kunde udstaae. Den fortærende Tid, Skiønheds dødelige Fiende, var endnu ikke tilfreds, den er stedse bleven ved siden at vanskabe mig, og betage mig den Rest jeg havde tilbage af en forloren Skiønhed, og den skal ikke holde op førend den faaer mig i Graven. — Den har gjort mig kroget og nedbøjet, mine Fødder zittrende, sat et skielvende Tegn paa mit Legeme, at mit Livs Karvestok er fuld af Aar. Mine Hoved-Haar, der gjorde mig til Dronning for de Blonde, ere blevne graa og som Mos paa mit Hoved, min Hud paa mine Hænder og Arme, der til-

15

forn var et blindende Syn, gjorde Marmoret fra Bierget Caputo graat, er bleven guul og sammenfoldet, væbnet med Svøber og Scorpioner. Disse Tænder, der gjorde min Mund og Latter behagelig, . som Naturen for rum Tid siden med saa megen Kunst og Orden lod udvoxe, ere borte, nogle sorte og opædte Stumper ere alene tilbage, for at sige deres Tab. Det er et hesligt Syn at see min Mund, mine Tænders Gravsted, og denne stammende Tunge, som nu ikke mere kan skiules, med fæle Bevegelser at ville give Formaninger til en Ungdom, men som ofte ere blevne foragtede, fordi de kom fra saa ubehageligt Sted. Mine Læber, som betoge Coraller deres Farve og Glands, ere blevne blaa og spattede, som Bugen af et giftigt Dyr. Mine Lives Lys, man gav Glands over Stierne af første Rang, ere dumme og nesten udslukte, Olien er fortæret, der skulde være Ilden, jeg seer alt det lange Mørke, som nu snart skal indhulle mig, jeg finder Kulden paa mine Lemmer af den Iis de skal ligge i, ja alt kan jeg lugte Stanken af den Tande, som skal ryge, naar mit Lives Lys ganske er udpustet. Hvilken en Skrek og Bekymring for mig i mange Aar, at

16

have seet disse Fælheder mere og mere tiltage, disse grumme Forvarsler for en Død, der for Naturen endnu er skreksommere, men hvormed de alene kan endes. Naar det rinder mig i Tanker, hvorledes mine Ungdoms Aar ere forsømte, at jeg haver været unyttig i Verden, Naturens Flid med at danne mig saa kunstig splidt og forgieves, dette Liv, og denne kunstige Bygning, som var indrettet til at skabe Mennesker, aldrig at have født; en Ungdom dræbt i mit Skiød, hvor Naturen har villet havt skulle være Liv og Fødsel. Det er derfor alene min Alderdom har været tung og foragtet, fordi jeg ikke har lyd dens store Bud, elsket og foreviget mig, at jeg nu kunde see unge Spirer om mig, der skyldte mig Livet og Skiønhed, der vare udskudte af den Bul, som nu snart vil gaae ud, mig selv skulde jeg da have seet opleve i disse, prunke med den Ungdom og Skiønhed, som alt havde forladt mig, men igien givet disse til Deel, langt fra skulde jeg da ikke have gremmet mig ved mit Tab, paa det dejligste og livagtigste skulde jeg ved disse kunnet forestille mig mit eget Livs Foraar, og anden gang tage Deel deri, endnu skulde jeg da havt Tilbedere for deres skyld, jeg

17

skulde ikke frygtet at see mig idet Spejl, der har viist mig mitte Forandringer, engang dejlig og en blomstrende Ungdom, en anden gang en skreksom Alderdom, thi jeg skulde troet, at denne Ungdom og Skiønhed, som jeg engang havde ejet, havde jeg omsider efter at have gjort min Lykke dermed, selv givet til en Ungdom der var mig saa kier svin mig selv, for paa ny at gjøre Lykke dermed, og naar jeg endelig saae, at Alderen hastede med mig til Graven, skulde jeg trøstet mig ved ikke at have levet unyttig i Verden, men givet andre Liv efter min Død, endnu leve i den Ungdom, der havde arvet den Skiønhed af mig, Naturen engang gav mig til Deel. Men aldrig er jeg bleven værdige: at høre Moders Navn, aldrig glædede sig et Selskab ved min Hymen, ønskede mig Arving, Lykke og gode Dage, ingen Dag af mine Dage kaldte man mig Brud, og satte Krands paa mit Hoved, o! denne glade Dag randt aldrig op over min Øjekreds, ikke saae jeg dens Morgen, Skialdrerne have aldrig brudt sig med til denne lykkelige Dag at opfinde Rim og Kløgt. Eenlig lever jeg og forladt af alle, ingen vimser om mig, takker mig for Liv og Skiønhed, venter Befalinger fra mig, ingen

18

kiender mig, mine Bekienvttere foragte mig, og søge nu en Hevn over mig, de ikke kunde faae i min Ungdom, man skyer mig som et ubehageligt Syn i Naturen, det ere Forvarsler for Ulykke at møde mig en Morgen, jeg seer mig foragtet af en Ungdom, der spotter mine Rynker og graa Haar , fordi jeg tilforn har foragtet deres Fædre, der tiggede Himlen og mig om, at faae mig til Deel for ald deres Stræben og Møje i Verden, denne Ungdom skulde ellers været min Alderdoms Trøst og vedligeholde min Erindring, men jeg seer nu alt den Forglemmelse jeg skal være i om en kort Tid, der er intet tilbage efter mig, som vil værdige mig Navn og Erindring.

Saaledes haver min Skiebne været i Verden, see min Skikkelse og skielv, see et hefligt og elendigt Kreatur, en Skam for Naturen, en Skrek for Menneskene, og som Naturen alene synes at opholde til en Straf, fordi jeg foragtede dens Orden og imodstod dens Tillokkelser, at den kan have mig at vise frem til et skreksomt Exempel, hvis Straf skal vedvare saa længe mine Dage vare, at I skal frygte min Skiebne i Eders Foraar, i Eders Gulddage giø-

19

re Eders Lykke bestandig, endnu skal mit skreksomme Syn tiene til at forhøje Eders Skiønhed, for at give Eder Lykke til dette. — Forlad mig, endnu regner jeg mig dog blant Eders Englekion, men see hvad Forandring Dag og Tid kan gjøre imellem os, Hovmode Eder ikke, og troe I ere ypperligere end jeg har været, ingen af Eder ejer nsgen Naturs eller Lykkens Gave, uden jeg ogsaa engang haver ejet den. Det er dette verkbrudne Legeme, der engang har fremviist den dejligste Talje; disse halte og krumme Been, der nu med skielvende Trin give mig en langsom Bevegelse, haver man i Danse og Leeg ikke kunnet øjne; i denne

slunkne og fortørrede Barm har Venus engang havt sit Sæde; det er ikke dette fortgustne Ansigt, fuldt af Folder og Skurer, jeg da havde; nej Gracierne, Yndighed og Skiønhed selv levede da deri, og havde der deres Hiem. Min Fødsel var ædel og stor, man kaldte mig Naadig og bøjede sig dybt for min Rang. Jeg har været Sielen i mine Tidens store Selskaber, et Ord af ruin Mund var Selskabets Lov, man stræbede efter at kunne nærme mig, og man kappedes om at sige mig Artigheder, jeg saae hele Verden ydmyg for mig; o !

20

daarligen bildte jeg mig da ind, saaledes stedse at fremdrage mine Dage, det dumme Kreatur i sin rasende Sommerglæde, veed ikke at Vinter og Slud staae for Døren, og jeg vidste ikke af Alderdoms Vinter at sige. — Hører mig derfor I Skiønne, som endnu ere i Eders Majmaaneds Dage, have Slaver og Tilbedere, hører en eneste Formaning af een som har forsømt disse Dage, og som Naturen derfor har hevnet sig paa mod et Secul. lær Alderdoms Visdom i Eders faure Dage af en Mund, som snart al være Støv, lad de Vise ellers give Eder Leve-Regler, mig kommer det til at lære Eder dette, en forfærdelig Erfarenhed giver mig Ret dertil, hvorledes I saadan skal benytte Eder af Ungdoms Skiønhed og faure Dage, at de onde Dage, som komme strax efter, kan og blive lykkelige og behagelige. Elsk i Livets dejlige Foraar, imedens Naturen byder det, vælg ikke forlænge, men fastsæt Eders Lykke, imens Naturen strider for Eder, hast imedens I endnu ere unge, imens i endnu prunke af Grønt og Sommer, og und Eders Dejlighed den, som er Eder værdig og behager Eder, førend den begynder at udflorere, at I nogen Tid kan for-

21

drive Eders Ungdom og beste Dage med hinanden, og smage den største Lyksalighed Jorden veed at give, i denne Tid legge Grunden til et Venskab, som kan staae fast i de graa Haars Dage, naar Eders Dejlighed for længe siden er borte, at i hvor grusom Tiden end handler med Eder, Eders Mand da kan have forandret Elskov til Venskab, han kan trøste sig ved at det er denne samme Gamle, han har elsket saa inderlig i hendes Lives Foraar, at det er hos ham hun har fordrevet sin skiønne Ungdom, som storerede og igien forsvandt ved hans Side og i hans Arme, og han skal da, ved at erindre dette, hans Ungdoms Elskov og Lyst, ære og elske Eders graa Haar og Alderdoms Rynker, som han ellers skal foragte, dersom han ikke blev værdiget Eders Ungdom. Naturen prydede Eder ikke saa dejlig, fordi I selv skulde forlyste Eder i hinanden, nej, det er for at bedrage en Mand, at han skal selge sin Frihed, der er ham saa kier, I forstaae Eder ikke selv paa hvad Skiønheder I eje, det er kun ham der kiender dem, Naturen har store og vise Hensigter med Eder, I skal bringe Eders Lige til Verden. At disse Dejligheder vare umistelig

22

for Eder, haver den vise Natur, der er paalagt at holde Verden ved lige, for længe siden indseet, men det synes ofte I ikke veed med Fordeel at benytte Eder deraf, at I forskiertser de Dage, da disse forfærdelige Vaaben er Eder givne ar stride med. Dog tænker ikke jeg vilde raade Eder, at bruge Eders Vaaben paa en nedrig Maade, nej, Skam Eder meget ved dette, det er dette der synes nogle af Eder har udvalgt, men det er derved I ikke skal blive lykkelig og vinde, sielden har Naturen givet Eder saa liden Forstand og Ære, at I jo burde skamme Eder ved dette, og indsee det er ikke paa denne Maade I skal gjøre Eders Lykke bestandig, og skulle denne Have negtet Eder dette, da ere der Exempler nok, som kan lære Eder, men sielden har den været saa forvoven, at sette disse. dødelige Vaaben i Eders Hænder, uden tillige at give Forstand nok, dersom I vil benytte Eder deraf, til at bruge dem, paa det Verden ikke skulle blive forstyrret, og en Syndflod igien ødelegge den. Thi Eders Vaaben endog uden Dyd ere forfærdelige, men Eders Sejer er kort, Eders Saar ere ikke dødelige, man skal kunne finde Lægedom for dem, og I skal blive foragtet. Nej,

23

det er Dyden jeg vilde have I stedse tillige skal have for Øjne, sæt Eders mægtige Vaaben i Dydens Hænder, lad den med disse forskaffe sig den Tilbedelse den tilkommer, og som den alene ikke skulde faae, lad den straffe dem som ville foragte den, eller ikke kunde blive den vaer, Eders Vaaben ere forfærdeligst i Dydens Hænder, de trænge til Marv og Siel, der er ingen Kunst der kan skaffe Lise og helbrede derfor, uden I alene, som have saaret, hvo skal kunne laste Eder for dette, mon det ikke er derfor Naturen Har givet Eder dem, der er ved dem I skal gjøre Eder selv og andre lykkelig, og Verden holdes ved lige. Til Skade for Dyden, til Ære for Naturen, det synes Dyden har tabt sin største Magt, naar Ungdom og Skiønhed forlader den, lær derfor Skiønheds Herredømme, og hvad Magt Tiden igien haver over denne, lær rettelig at bruge den, førend Tiden, dens trædske Fiende, har brugt og fortæret den. Ungdom og Skiønhed ere henrykkende og fortryllende, de have større Herredømme over Forstanden, end brændt Vand, og Saften af de hede Landes Druer, al Skiønhed i Naturen er dejlig og indtagende at see, end og blant

24

det ufornuftige og døde, men hos Eder seer man Naturens største Kunst, i Eder har den samlet mere Skiønhed og Glands, end man kan taale at see, og blive Menneske. Eders Glands er prægtigere end Solens i sin Opgang, Lillierne paa Marken vare smukkere end Salomon i sin Herlighed, men I ere langt dejligere end

disse, ingen Forestilling er stærk nok til at indbilde sig hvad Skiønhed er, førend den seer Eders Dejlighed, et Glimt af Eder siger den mere end alt hvad Poeterne have skrevet derom, den bliver forbauset over Naturens Kunst, og over det Herredømme, Skiønhed og Yndighed har over Sielen og Hiertet. Naturen gjorde intet Kreatur uden Vaaben til sin Frelse, den lærte dem selv at bruge dem, den gav Bullerne Horn, Ørnene Ned, Ormene Gift, Løverne grumme Tænder og Kløer, Mændene Mod og en stærk Arm, det synes I skulde alene være den afmægtigste og skrøbeligste Skabning i Naturen, uden Vaaben og Forsvar; men nej, den gav Eder de mægtigste Vaaben den havde at give, den gav Eder Skiønheder og Yndigheder i steden for skreksomme Vaaben, disse Stiønheder maa hele Verden falde til Fode for, de ere

25

Visse pan Sejer, brug dem, Naturen har lært Eder at bruge dem, den har lært Eder, at vise Eder frem med Yndighed og Grace, nesten uden I selv veed deraf, eller gjør Eder Umage derfor, som gjør at Eders Komme og Anseende er mægtig og forskrekkelig, i øjeblikket maa man fløgte for Eder dersom man vil vinde, at turde holde Stand er at tabe, ja endog i hvor hastig man tager Flugt, er det dog ofte for sildig, har man faaet et Glimt af Eder, er Eders Glands som Lynildens, nesten dræber den førend man seer det. Tusinde Skiønheder og yndigheder, som ligesaa mange Vaaben, ere i Følge med Eder, og omcircle Eder. Eders Klæder have endog Yndighed og Skiønhed, kun fordi de røre Eder; Lillier og Roser synes at vore efter Eders Trin. Intet behageligere rører Øjet end de Straaler, som kastes tilbage fra Eder, kun fordi de have rørt Eder, de have af Eder vundet en ny Glands, som Solen ikke kunde give dem. De himmelske Legemer kan alene give os Solens Glands tilbage med et dunkelt og traurigt Skin, men I med et yndigt og fortryllende, langt dejligere end Solens eget. Der er ingen Farve saa prægtig uden I ved

26

at bære den paa en ny Magde, giver, den en højere Glands, det er af Eder en Farve faaer et Gienskin man ikke kan beskrive, saa arden synes dejligst af Farverne. Himmelblaat, Aurora, ja Purpuret selv tigger Eder om Glands og Farve. Alting er fuldt af Yndigheder hos Eder, der ere saa af Eder, om endog Naturen synes at have været ugunstig, der jo dog haver fine Attraits (Tiltræk) der for nogen ere uimodstaaelige. Eders Vaabn ere stærkere end Enhjørningens Horn og Krudets Magt, Eders sarte Hud end Pandser og Elephanternes Bark, intet Sverd kan igiennemtrengende den, Kugler springe tilbage derfra, og saare den, som vilde saaret, Eders Stemme er bedrageligere end Sirenerne Sang og Crocodillens Graad, Eders Smil og milde Øjenkast dyrebarere end Edelstene og Østens Perler. Eders Love ere de rette Naturens Love, som man ikke tør overtræde, endskiønt Monarker ikke have bekræftet dem. Eders Favnetag er jordisk Himmerig, o! det som Dyd alene ikke kan udrette, skal Eders Skiønhed til visse i Lives Foraar kunde gjøre, dersom I veed at bruge Skiønhed og Dyd, skal Dyr hildes i Eders Snarer og aldrig kunne redde sig der

27

udaf; med Glæde skal de løbe i Ebers Baand og Lænker, Eders Slaveris være født og deres dyre Frihed en Pine, Højhed og Visdom skal ligge for Eders Fødder, Stolthed være ydmyg og tiggende hos Eder, som den tilforn aldrig var, Alderdommens Iis smelte selv af Ilden, som straalere fra Eders Øjne, og glemme sine mange Aar. Grumhed finde Medynk og Medlidenhed ved sig, naar den er hos Eder, som den tilforn ikke kiendte, Vildhed standse og glemme sin grumme Natur, I ere føde til i disse Dage at bøje grumme Hierter, som ofte Visdom og Religion ikke kan bøje. Lad Helte benytte sig af Ungdoms Styrke og Mod, benytter I Eder af Ungdoms Skiønhed og Yndighed, I ere visse paa Sejer. Elsker selv i disse Dage, imedes Roser og Lillier ere maledede pan Eders Kinder. Viid rettelig at bruge dem, indeluk Eder ikke i denne Tid, som kun engang kommer og snart farer forbi, lad ikke de blinde Vægge see Eders fortryllende Skiønhed som ikke røres, vris Eder, at Skiebnen kan vise Eder den, som Himlen har beskieret Eder, ød disse Dage ikke unyttig, tæl dem, de ere ikke mange, og ikke flere end I behøve til at fastsette Eders

28

Lykke i, brug dem med Forstand den korte Tid I ejer dem, Eders Skiønhed er som en Aloe, der florerer et øjeblik, og det er i denne korte Tid, man setter den ud til alles Syn, naar dens Blomster er forbi, bekymrer man sig ej mere om den. Biid, der kommer andre Dage efter disse, der ikke ere sikkkede til Elskov, da Eder Hjerter banker ikke mere saa, setter Liv og Siel i Eders Ansigt, og giver Eders hele Skikkelse nye Skiønhed og Pragt naar I seer een som Naturen Hos Eder siger elsk. Det er mig som haver forskiertset disse Dage, og nesten mit hele Liv har været en Bebrejdelse derfor. — Troe, min Skiebne med Tavshed og Grumhed venter paa Eder, dersom I gjøre det samme, I skal ikke mere blive skaanede, Eders Lives Løb er nylig begyndt, der ere Dage nok tilbage for Eder til Sorg og Gremmelse, men det staaer endnu til Eder, at befrie Eder derfra, I ere i de Dage, da det ikke er for silde, da Eders Skikkelse er som en Engels, Foraar og Sommer omgive Eder, Lykken lystrer Eders Befalinger. — Det er i disse Dage man skal tro om Eder, I stedse blive saa skiønne og indtagende som I da ere, og ved at faae

29

Eder i Besiddelse, stedse at finde Eder saaledes, at I ikke som Ormene (Larverne) ere Forvandlinger underkastede; o! lad dem daarligen troe dette, og gjøre Eder lykkelig, men erindre I Eder en Hemmelighed, jeg har vildet aabenbare Eder, og som en bedrøvelig Erfarenhed har lært mig, at dette ikke er saaledes, og værer ikke stolte, thi disse dejlige og uskyldige Træk, som en yndig Ungdom og spæd Hud giver, fordi I ikke have tænkt nok og veed nok af Verden, fordi mange Dage endnu ikke have givet Eder en haard og hornagtig Hud, eller et forderver Blod malet Eder med en gresselig Farve, skal omskiftes med skarpe og myndige, som giver Aar og Erfarenhed tilkiende, og som ikke mere ere dejlige og indtagende; Ungdom og Uskyldighed skal være udslettede paa Eders Kinder, og der skal igien findes noget skarpt, alvorligt og bydende, som ikke mere indtager og gjør at man sukker for Eder. Dersom I have Skiønhed i Eje, da viid I have noget skrøbeligt og forgiengeligt at giemme, der er udsted for Sygdom og tusinde ulykkelige Tilfælde, brug den de øjeblik I endnu have den, i Morgen er den maaskee ikke mere til. Saaledes som I, fane

30

man og engang Sephira, i en blomstrende Ungdom, med Rosen-Kinder og himmelsk Dejlighed, men ak! hastig paa en anden Tid med gustne og indfaldne Kinder og ikke mere at kunne røre. Ja om I end kunde bevare Eders Skiønhed fra pludselige Tilfælde den er underkastet, er Tiden dens Banemand den dog om en føie Tid vis, ingen Kunst skal kunne redde den derfra, thi Eders Skabning haver dødelige Skiønheder, der dræbes af Timer og Dage, og vare en stakket Tid, Eders sarte Hud tager Farve af Tiden, som Kameleon, af den Farve man holder for den, det er Tidens visse Fodspor og Herredømme man seer paa alle Ting, men ingen Steds med den Forskrekkelser som paa Eder, i en Hast udsletter den Ungdom og Foraar paa Eders Kinder, disse sarte og yndige Trek, der gjorde Eder saa indtagende og skiønne, og tegne igien nogle dybe og ubehagelige, man mere maa skrekkes ved at see: Den skal engang gjøre Eders Hud, der nu er som Blod og Melk, sortgusten, rynked og sammenfoldet, liig den Jord den skal blive, den skal udtørre og forandre Eders Skikkelse, som Røgen det Kiød man overgiver den. O! beklagelige, Tiid skal kien-

31

des paa Eders Hud, hver en Time I lever skal efterlade sig bedrøvelige Kiendetegn paa Eder, ved en ulyksalig Kunst skal den i sin hastige Flugt dog kunde male sig med skreksomme Farver og Trek i Eders Ansigt, sette et ubehageligt Tegn paa Eder, at den haver passeret Eder forbi, som ingen Farve eller Kunst skal kunne udslette, den skal med Grumhed stedse borttage noget af Eders Skiønhed og Ungdom, gjøre Eders Legeme mindre skikket til at imodstaae Død, og med en uimodstaaelig Magt føre Eder den nærmere. Tiden skal ved ringede Øjne, en beenagtig Hud, som dog skal kunne tage skreksomme Tegn af Eders Ansigts Bevægelser, hastig begynde at tegne Alderdom og Død deri, og saaledes stedse blive ved at indskiere dybe Furer paa Eders Lives Karvestok for hvert et Aar I have levet; thi beklagelig nok, Eders skiønne Ansigt, Eders store Haab, dette man stedse drister sig til at ære Eder for, give Eder Navn og Berømmelse efter, hvis Ungdom, friske Farve og sarte Hud, I af alt saa meget ønske at vedligeholde, beklagelig dette af Eder saa elskede Sted, er det just den grumme Tid haver udvalgt, til at udskiere Eders Dage og Aar i,

32

med dybe Streger tegner den strax deres Antal derpaa, for hvert et indskierer en dyb Skure, hvor I nødigt vilde den skulle staae, da den ellers i alt nesten døger Eders Aar paa Eder; thi er det ikke først om lang Tid mod den høje Alderdom, den paa flere Steder tegner Alderdom og Tid paa Eder; men det for Eder saa dyre Sted, I søgte Eders Lykke og Berømmelse ved, I stedse maa vise frem, og hvor I ikke med Krigsdyret kan skiule Eders Aar, der skal man med Skrek og Foragt tælle Eders mange Dage og Aar, ligesom man engang dermed Lyst og Ærbødighed haver taalt Eders Foraar og Dage. See mit Ansigt og frygt, tæl mine mange Aar, ingen Plet er fri uden Tiden jo haver skaaret en Skure deri, for at underrette hele Verden om, at jeg ikke mere er skikket til Elskov og Lyst. Tidens Skrift er forfærdelig og uudslettelig, dens Pen er af Staal, dyppet i Gift og ædende Saft, at dens Skrift ikke som anden Skrift igien skal kunne udslettes, men stedse gaee dybere ind, beklagelige de Blade den vælger sig at skrive paa, ere de dejligste, mest indtagende i Naturen, det er Ungdoms røde Kinder, som prunkede af Lillier og Roser, imedens disse smiler af

33

Liv, Fryd og Glæde, faae Slaver og Tilbedere, tegner dem uformerkt en skreksom Skrift derpaa, en magisk Skrift, som i Begyndelsen ikke synes, og som man ofte troer igien at have faaet udvisket, men altid staar den der dog paa ny igien med skrekkelige Trek og Characterer, der stedse æde sig dybere ind, at langt borte den end og bliver kiendelig for alle. Lad Tiden, den fortærende og ødeleggende Tid, derfor ikke finde Lejlighed til at indsnige sig, sette Overskrift paa Eder, kaste Dage og Aar imellem Eder og Eders Ungdom, førend I har gjort Eders Lykke bestandig. Fryd Eder ikke i disse Dage med Poeterne, og de som elske Naturen, ved en opgaaende og nedgaaende Sol, og Firmamentets Omdrejning i de klare Nætter, thi dette giver Dage og Aar, Rynker og Alder, Dage som skal være tunge og forrigfulde for Eder at bære, og hvor under I skal forsmægte. Skulde I forsømme disse Ungdoms Dage, da vendt ikke, naar de ere forbi, andet end yderste Foragt, Konger skal blive Konger for Eder, Viisdom Viisdom, Stolthed Stolthed, som tilforn vare Slaver og Daarer, Tiden skal da være kommen, da Eders Vaaben ere faldne fra Eder, og I

34

skal strekkes for Eders Afmægtighed. Samson var mægtigere da han havde mistet sit Haar, I maae da taale Uret og Foragt, man skal spille med Eder som Løver, hvis Tænder og Kløer ere udbrudte, med Forfærdelse skal I da betragte Eder, og see, at Eders Skiønhed er borte, og at Øjnene alene vise Levninger af en forloren Dejlighed. I skal see disse, som tilforn nedrigen krøb for Eder, med Frekthed da at rejse sig i Vejret, I skal lære at kiende en Stolthed hos dem, der er Eder utaaelig, og som I tilforn aldrig faae, ja endnu forsmædeligere for Eder, I skal igien lære at blive ydmyg naar de ere stolte, men det skal ikke hielpe Eder, tvertimod gjøre Eder kun mere foragtede. O! det krænker mig derfor, naar jeg seer Eder dejlige og stolte, thi jeg veed man derfor engang igien skal see Eder heflige og ydmyge, den mægtige Tid skal have denne Magt, saaledes at kunne forandre Eder. Foragter ikke de som ere Eders lige, Eder værdige, og kan gjøre Eder lykkelig, fordi de da, i Eders fortryllende Ungdom, synes ringere end I, eller gjøre sig saaledes, for at behage, og smigre Eders Stolthed og Forfængelighed, de ere derfor ikke ringere, Dage skal ellers

35

lære Eder, at disse da virkelig vare Eders Lige, men at de nu ere Overmænd og stolte; tragt ikke, efter, I som synes store, strax at ville indgaae i Eders Faders Rang og kaldes naadig, dette skal ofte kunne spille Eders Lykke, og være Eder til Byrde, i Eders Ungdom klæder det Eder saa vel, at kaldes Dejligh og Moder, med Aarene skal man kalde Eder naadig. Elskov, og fornøjet med hinanden, skal gjøre I lever et lykkeligt Liv, og rigelig erstatte, om Skiebnen ikke strax, eller altid, vil lade Eder leve i Overflødighed og Vellyst. Med Overdaadighed og nok, skal I ofte dog være ulykkelig, og intet vide hvormed I kan stille Eder tilfreds; med lidet og at have gjort et Valg, som behager Eder, skal I være lykkelig, og smage Livets Himmerig. Erindrer Eder stedse, Eders skiønne Dages hastige Flugt, at de ikke ere mange til saaledes at vælge og forkaste, og at naar de engang ere forbi, have I gjort et Tab, som er uerstatteligt. Den skiønne Hiort, som I, maae see sig i en Hast sin Ziir og sin Krone, sine mægtige Vaaben berøvet, men det er en kort Gremmelse, den seer sig snart paa nye igien bevæbnet, men, o! Naturen har ikke været Eder saa gunstig, hastig,

36

som den seer i Eders Krone, Eders Vaaben falde, men for stedse at være Vaabenløse. Aldrig hastede Solen saa meget til Middag og sit Højeste, som Naturen haster med Eders Skiønheds Floer, for igien at aftage dermed, den skal snart igien nedgaae som Solen, men for aldrig at opstaae mere, men det staaer til Eder først at kunne give Skin til en ny Sol, der skal rinde op i sin fulde Glands, naar J lakker ad Nedgang og dummes. Der er ingen Forvandlinger og Forandringer i Naturen saa store og beklagelige som Eders. Efterhøst ved en Erindring om Sommer, er streksom og fæl at see, men en Forestilling om en ny Mai, som snart igien skal komme, formilder strax dette Syn, vi see Træer eg Planter, Blomster og Græs derfor have befæstet sig i Jorden, for paa ny igien at fremvise samme Ungdom og Pragt som nylig forlod dem. Mange Majdage og Sommere have de at prunke med endnu, yndig at tegnefor os, og klæde sig i. Men Eder desverre har Skiebnen kuns bestieret en eneste Maj, naar denne engang er udfloret, er intet tilbage for Eder uden Vinter og Død. En mørk Skye, som bryder frem, og hastig bedækker Solen og en klar Him-

37

mel med Mørke, med Storm og Slud, er skreksom at see, men vi give os tilfreds, vi veed den snart igien skal brekke og vise os en dejlig Himmel; men beklagelig! det er ikke saaledes med denne grusomme Skye, Tiden og Aarene lade drage op for Eders Ansigt, der skinnede som en Morgensol, naar denne først har begyndt at udbrede sit Mørke og Skrek derover, da viid denne Skye aldrig skal brekke mere, Eders klare Dage have en Ende, aldrig skal en blaa Himmel vise sig mere, aldrig skal en opgaaende Ungdoms Sol male Farver med Guld og Selv mere i Eders Ansigt, Eders Himmel skal for evig være tildekket, Eders Øjekreds aldrig klare, Glandsen og Ilden i Eders Øjne udslukte, Mathed og Død skal kige ud deraf, alting skal mere tykne til, indtil det endes med det lange Mørke. Ingen Skabning eller Frugt i Naturen er saa strekkelig en Forandring undergivet som I, intet saa æret i Ungdommen, intet saa foragtet paa Alderdommen; en gammel Mand er et ærværdigt og smukt Syn at see, som giver Ærbødighed; man ærer hans graa Haar, en Gammel af Eders Kiøn er et ubehageligt Syn, som alle foragte; Men elsk I Eders blomstrende Aar, lad mig

38

ikke sige Eder dette for ofte, og I skal gjøre Eders Alderdom æret og behagelig, lad der være nogle efter Eder, som kan prunke med Eders Ungdoms Roser og Lillier, og I skal være agtede, rolige og fornøjede paa Eders gamle Dage, som Moder skal Eders Alderdoms Rynker og gustne Hud være Skiønhed, men uden dette Navn heslig og utaaelig, Eders graa Haar skal kaldes Sølv-Haar og Eders Alderdoms Krone, som man ellers skal gyse ved at see. Bruger de blomstrende Aar, Naturen haver bestemt til at elske, det et ald den Viisdom mig tilkommer at sige Eder, og Eders Lives Aften skal være lykkelig og uden Gremmelse. En forskrekkelig Straf haver jeg at forkynde Eder, dersom I ikke vil lyde mig, og dette er at min Skiebne venter paa Eder. O! hvi sang ingen saaledes for mig i mit Lives Foraar, jeg skulde have adlydet og været lykkelig. Hvi tog ingen ærværdigt Gammel min Haand, og med et vist og igiennemtrængende Øje faae derpaa, oplæste for mig med

Suk og Taare, den forborgne Skrift, Naturen tegner vores Skiebne med deri, at jeg kunde gyse der for, søgt at bevæge Himlen jeg maatte undgaae den; nej en forrædersk Taushed og Stilhed

39

herskede allevegne omkring mig. Ingen sagde mig et Ord, førend det var for silde, min Skiebne over mig, og det uden Medynk skulde opfyldes, som med streksomme Tegn stod skreven. Tvende Ungdomme skulde jeg havt fornøden for at lære i den ene at blive lykkelig i den anden, mit Øje staaer i Taare saa tit jeg tænker paa mit Tab. O! Elskværdige, som vilde værdiget mig med Navn og Lykke, deelt min Modgang med mig i Verden, æret og elsket mig endog i min høje Alderdom, du som Himlen havde bestemt mig, hvor er du, at du nu med Visdom og Erfarenhed kunde see mig ydmyg, fordi du engang maatte see mig stolt med Daarlighed og Uvidenhed, en strekkelig Hevn skulde du have, fordi du matte sukke forgieves, havde jeg taget imod den Lykke du bød mig, skulde jeg have seet en Skare om mig ziret med mine forlorne Skiønheder, været min Alderdoms Ære og Glæde, min Trøst og min Styrke i min Skrøbelighed, da jeg nu er eenlig, foragtet og uden Hielp. Lad min Ungdom, som for mig er gaaet forloren, være for Eder som Eders første Ungdom, i hvilken I have samlet Erfarenhed, for at opføre Eder med Viisdom i den anden, og jeg skal troe

40

den ikke haver været forgieves, tænk ikke som jeg tænkte, at I ikke skal komme til at klage som jeg klager. Vælg ikke for længe, Tiden er kort, Blomstret- som udsprang med Eder, staaer ofte endnu i Floer, naar Eders Dejlighed er falmet, lyd de Love Naturen tilig tegner i Eders Bryst, den tegner dem ikke forgieves, og haster med Eders Skiønheds Blomster, den vil tage en grim Hevn over Eder, dersom I ikke vil agte den, lyd den, og I skal være lykkelig. En dejlig Ungdom skal opstaae af Eders Skiød, I kan trøste Eder ved er bleven skienket det der er tagen fra Eder, I skal see den prydet med de Skiønheder, som gjorde Eder lykkelig, I skal elske Eder selv i den, intet skal være berøvet Eder, Eders Børn unde I som Eder selv, man har givet dem Eders Ungdom og Skiønhed imedens I levede, at I skulle forlyste Eder derved, ligesom man engang naar I er død, efter Eders egen Villie, skal give dem Eders Rigdomme. I skal stedse være fornøjet med Verden saadan som den er, og ikke synes den er bleven forandret fordi I er bleven forandret. Naturen havde engang givet Eder en Ungdom som alt andet, og den har I vel benyttet Eder af, I skal

41

ikke gremme Eder ved, hvert Aar at see hele Naturen fornyet, og fremvise Eder sin Ungdom, fordi I er bleven gammel, thi ved Eders Børn er I og bleven fornyede, og seer dem ligesom nye Blomster at pryde det Sted I tilforn zirede, i deres spæde Aarer er Eders eget Blod paa ny bleven luttret fra Alderdom og Tid, og skikket til igien at trodse Tiden og Døden. I skal have nogle, der ere omhyggelige for Eder paa Eders gamle Dage, der elske Eder og dølge Svagheder, I tør see med deres Øjne og høre med deres Øren, naar I selv ikke mere kan, i Eders Svaghed og Skrøbelighed skal I have Hielp af deres Styrke, I skal intet finde til Alderdommens Besværlighed og min Skiebne. Paa Eders Dødsseng skal I see dejlige Øjne i Vand for Eder, en Ungdom om Eder, som I har givet Livet, at opvarte Eder, I skal have nogle til at lukke Eders brystne Øjne, begræde Eder, og legge Eder i den Kiste I skal opløses og luttres i, som alting i Verden omsider skal. Den bedrøvelige Rest af Eder, som ellers skulde være en Afskye og Skrek for hele Verden, skal da være nogle kier, de skal græde over den, bedugge den med Taare, elske den Jord den bliver

42

lagt i, fordi de have deres Begyndelse derfra, fordi de have faaet det Liv og den Skiønhed, som denne Dødning engang har ejet, og I skal aldrig som jeg have været eenlig, foragtet og forladt af hele Verden. — Men, sig I, Eders Skiønhed og Yndigheder ikke have saa stor en Magt, og ikke ere mægtige nok til at tvinge de Vise og de Stolte af det andet Kiøn, at dette Kiøn er flygtigt og ustadigt, og elsker i Fleng, da forlad mig, jeg siger Eder, de fleste Tider er Skylden Eders egen, Naturen lod intet fejle Eder til at gjøre Erobringer over dette Kiøn, men Eders Kunst, synes det, er ofte falsk og udydig, I veed ikke med Fordeel at benytte Eder af Eders Vaaben og de Saar I have gjort, I veed ikke at forfølge en Sejr, I tiende ikke nok Characteren af den Fiende I strider mod, som, i anden Strid, forfølge I ofte de Flygtende og Overvundne, og dette er tit at ville tabe, det hører her Sejerherren til at synes at flygte, og de Overvundne at forfølge, dette er at fortsætte sin Sejr. I gjøre enten for stor eller for liden Modstand, I ere ofte enten for stolte eller for ringe, der ere mange af det andet Kiøn, som møjsommeligen søge iblant Eder, for at finde Een til at forsøde sine Da-

43

ge med i Verden, men alt for tit finde de ikke Dyd nok, for meget Forfængelighed og Ustadighed, de ansee Eder derfor for virkelige Sirener, hvilke det er farligt at nærme, ved det I ikke tage Dyden til Hielp, er Eders Sang ikke liflig nok, at man jo haver Magt til at fløjte for Eder for ikke at tage Skade. O! vare I altid, tillige med Skiønhed, dydige nok, og elske bestandig, som de saa meget ønskede, langt højere end ald Indiens Guld skulde de agte Eder, tilig skulde de inderligen tigge Himlen og Eder om, at faae Eder i Eje, Skiønhed, Forstand og Dyd skulde være ald den Lyksalighed de søgte hos Eder. Men skielvende. udrekke de nu deres

Haand til at tage denne Frugt, hvis Anseende er yndig, dejlig og tillokkende, men de troe den er farlig at smage, nesten ansee de den forbuden, Synd, Død og alle Ulykker have de saa ofte seet, følge derefter. Dog uagtet dette har jeg nok i mine Dage seet mægtige Prøver paa Eders Herredømme, som jeg kunde sige Eder, men dersom I synes mine Ord, min Alderdom og Erfarenhed ikke er nok for at overtale, da lad mig søge andre Exempler paa Eders Magt, iblant mange 1000. skal jeg tage nogle, som ere Eder alle bekiendte,

44

Hellighed og Viisdom selv have ikke kunnet imodstaae Eder. I kom Adam til at gjøre et Bid af en forbuden Frugt; Synd, Død, en Befaling Gud selv havde givet, blev da ikke agtet imod Eders Overtalelse og Tillokkelse. Da I engang vare udydige, vare I dog mægtige nok til at antænde en saa forkrekkelig Brand, at der maatte en Syndflod til at udslukke den: dette var den anden gang I havde overvundet Verden, der maatte lide Død for Eders Skyld. Samson sønderleed Løven og ihielslog Philister 1000de viis, men for Dalila var han svag og blev overvunden, i hendes bedragelige Skiød gav han sin Styrke, sit Navn og sit Liv til Pris. I har vundet Sejr over en Mand, som vandt Sejr over Gud, nedrig i lang Tid tjente han for Eder som Slave; Rachels Dejlighed gjorde hans Trældom fød, 14 Aar bleve faa Dage. En Skiøge af Eder var mægtig nok til at bedrage en Stammefader af hvilken Mesias skulde fødes; hvad skulde ikke Dyd med Skiønhed kunde gjøre? Forskrekkes for Eders Magt, og ynck det andet Kiøn, som Naturen således haver underlagt Eder. Er det ikke Guds Børn selv, I ogsaa engang haver indtaget, der ikke

45

kunde modstaae Eders fortryllende Skiønhed. I har bedraget de største Konger over Guds Folk, engang en Prophete og Mand efter Guds Hierte, en anden gang den Viseste blant Menneskene, for den førstes Haand, i hans svage Barndom, faldt en mægtig Kiempe, klædt med Jern og Staal, i hans stærke Manddom faldt han selv for en nøgen og afmægtig Qvinde. Den anden var det, Gud selv havde viist sig for, en navnkundig Tempel havde han bygt at tilbede denne sande Gud i, som havde talt med ham, og I har vidst ved Skiønhed og Kunst, da det behagede Eder, at føre denne Hellige, denne Vise fra denne sande Gud til de falske; o! mon det ikke var Eder, en ægyptisk Skiønhed, der kom denne Store til at siunge søde Højsange. Alle Tider fremvise forskrekkelige Exempler paa Eders Herredømme, i hvilken nedrig og foragtelig Skikkelse har man engang seet Hercules for Eder? den store Hectors Sejer-Herre? Antonius foragter at herske over hele Verden, i Striden, førend Sejeren har viist til hvilken Side den vilde helde, giver han sit Navn, sit Herredømme over Verden, sit Liv til Pris, for paa den skammeligste Maade at

46

følge een af Eder som Slave, og for en kort Tid at kunne nyde denne Lykke. Men Hvad! Historierne ere fulde af saadant, og skulde jeg tage Exempler af den Verdslige, efter at den Hellige har givet mig saa store — Viid, efter saa gruelige Exempler paa Eders Magt, at der er ingen Mand som kan stride mod Eder og vinde, I stride med forskrekkelige Vaaben, de saare og gaae igiennem Marv og Siel førend det merkes, ingen Viisdom og Kunst kan afværge dem, thi Naturen har saa villet havt det. Men dog ! skulde der findes nogle eller nogen af det andet Kiøn, saa meer end vild, saa rasende og bespottende imod Naturens store Lov, at han ikke elsker, at han foragter al den Dejlighed Naturen zirede Eder med, for at behage ham, saa lad mig tale endnu til disse førend jeg ender min Sang. Siger mig, I som ikke elsker, men foragter det Kiøn, som er skabt for Eders skyld, hvorfra I have Eders Begyndelse? hører I til denne Verden eller til en anden? ere I Herrer over Naturen eller er den over Eder? siden I ikke kiende til denne Lov, som den med saa meget Grumhed endog fordrer af det mindste Kreatur: ere I en Ære for det Menneskelige Kiøn? skal vi rose os af vi have

47

saadanne Vidundere iblant os, eller ere i os til Skam- me? Hører I til noget Kiøn, eller ere I alene fødte for at opfylde Springet derimellem? Ingen Tigereller Ulvinde gav Eder at Die, thi de elske og søge at vedligeholde deres glubende Art til Verdens Ende, I suede Eders Melk af et endnu grummere Dyr, som vi ikke kiende. Ingen Stoer gav Eder Leve - Regler, thi de elskede, endskiønt alting i Verden var dem ligegyldigt. Tør I gjøre en Undtagelse i Naturens almindelige Lov, som den udgav til alt Levende, som kryber paa Jorden, ja endog, som det synes, til meget af det Døde? Veed I Eders Pligter, og hvorføre I have faaet Liv ? ere I fornøjede med dette Liv? frygte I for at miste det? Erindrer hvorledes I har faaet det, det var ved Elskov som I foragte, og fordi I skulle give dette Liv til andre igjen, ligesom man havde givet det til Eder, der kunde glæde sig ved det, naar I ikke kunde, eller ere mere til. Skal Eders Liv være et Mordersted, hvor en Skare, og meget Liv skulle dræbes, fordi det havde den Ulykke af Naturen at blive uddeelt til Eder, for ved Eder at udvikles og bringes til veje ? Mon I saaledes have

48

Magt over Liv, der er Naturen saa kier, fordi den engang efter en fast besluttet Orden, haver gjort at det ene Liv skulle komme af det andet? neppe giver dette Eder derfor noget Herredømme over Liv, disse Spæde som skulde komme af Eder, og som I mulig foragte, fordi de endnu ikke ere udviklede, eller haver Størelse med

Eder, ere i alt Eders Lige, Naturen ligesaa kier og dyrebar som I, den holdt dem ikke ringere, fordi de skulle fødes efter Eder,, eller gav Eder Ret over deres Liv, fordi I vare større end de, og derfor skulle komme af Eder. Dersom I engang, fordi I bleve fødte førend de, skulde see dem usle og svage, og daarlige, skulde de paa en anden Tid, fordi de bleve fødte efter Eder, see Eder i en endnu beklageligere Tilstand, med Taare i Øjnene over Eders Uselhed, som et ynkværdigt og forglemt Støv, en foragtelig Rad, uaar de vare fulde af Skiønhed, Styrke og Liv, havde Navn og Ære. Skal dette store Bud voxer og formerer Eder ikke gielde for Eder ? Vil I ikke sette een i Eders Plads ? bringe Eders Lige til Verden førend I selv gaaer ud deraf, som Naturen stedse minder Eder paa? Det er derfor den har frembragt Eder, og Med saa stor

49

Kunst og Omhyggelighed udviklet Eder, uden Tvivl skulde den ellers ladet Eder blive i det lidet og ukiendelige I var, den skulde ikke gjort sig Møje med at lade føde og opvoxe et Led, som skulde ende en Kiede, den hidindtil omhyggeligen fra Adam havde vedligeholdt, den vil at alt hvad den lader føde skal fortsætte sig i det Uendelige, det er Eders Pligt at bringe Eders Blod, og Eders Navn til de sidste Verdens Beboere. Kan I alene have Mod nok til at afbryde en Kiede, som Naturen i 6000 Aar med saa megen Flid har vedligeholdt ? skal I være det Led, hvor den skal afbrydes, og ikke efter Naturens Orden og Villie, ligesom den er begyndt med Verden, alene igjen at kunne endes med Verden, da alle Eders Fædre have heri opfyldt deres Pligt, og fortsat et Led? Det var Adam af Eders Linie der følte hos sig det første Hierte-Klap og Puls-Slag, bestandig har denne Banken siden saaledes vedvaret i Eders Linie, men I vil være den af de mange, der ere fødte siden den Tid, der skal føle det sidste Slag, og denne Bevegelse for altid høre op. See Eder om i Verden, betragt den vide Natur, see hvorledes alting som lever, elsker og fornyer sig,

50

intet Krøb paa Jorden blev fritaget for denne mægtige Lyst, det synes som de derfor kun have faaet Livet, Naturen vidste intet bedre at gjøre dem Livet behageligt med, at de ikke skulde fortryde de havde et Liv, og blive kede deraf, neppe giver den sig Tid med at udvikle dem, førend den lader dem føle den, og den holder ved dermed saa længe der er endnu noget Gejst og Liv, noget sundt og got som er værdigt at leve. See alt hvad Levende, som findes paa Jorden, i Jorden, i Havet og i Luften, hvorledes det elsker og fortplanter sig, og I skal forundres, indtages og bevegtes, og selv elske tillige med; endog hvor vores Øje slipper, skal I ved magiske Glas see nye Skarer og Vrimmel af Levende, og I skal see med Bestyrtelse, at dette endog synes at elske, thi intet i Naturen var for lidet eller for stort til at lyde denne Lov. Betragt Skovene og Markene i en dejlig Sommer, og see hvorledes alting der, hele Naturen omkring Eder, det Stillestaaende, det Flyvende og det Krybende alene i Arbejde og Omhyggelighed for at leve og forevige sig, intet er vigtigt for dem uden dette. See hvorledes hver Sommer praler med en ny Ungdom, intet gammelt

51

Træ gaaer ud og dør, førend det har kastet Millioner Frø, skudt ny Spirer, der skal leve efter det. Hvert Blomster, hvert Græs, haste med deres Vert i de milde Sommerdage, de synes at vide en Vinter staaer for Døren, der skal ødelegge dem, de ile mod Fuldkommenhed og at bære Frø, som de rigeligen udsprede alle vegne, og lade Vindene spille dermed, til en Skat og Taknemmelighed imod Naturen, for den liden Plads af Verden den havde forundt dem at staae paa, og lædske sig ved. Disse stumme og dumme Skabninger lyde Naturens Orden og Befalinger, endskiønt de ikke kan see og høre dens Tilløkkelser og Overtalelser som I. Kan I see de mange Sommere Eder ere forundte at leve, hvorledes Naturen saaledes stedse fornyer sig, hvorledes alting elsker, uden at røres, uden selv at elske og forevige Eder? See! hvorledes hvert Dyr elsker og igjen elskes, søger sig en Mage, og følger denne, hvorledes hver Fugl haver intet andet at gjøre end have Rede og at leve, giv agt paa ham, og I skal see at al hans Flagren, al hans Sang og Flittighed have intet andet at sige end dette, intet holder han værdigt sin Bekymring uden dette. Kan

52

I stedse høre, i Eders Dage, Duens trofaste Kurren, Lerkens muntre Dagsang, Nattergalens liflige Slag i de stille Nætter, alt af Elskovs Glæde, og for at behage en Mage, uden at røres, og selv at elske og behage? I ere stumme, I veed ikke at sige I elskes, og disse Dyr, I kalde umælende, som Naturen var haard imod, har negtet at sige hvad de vilde, de ere veltalende naar det kommer an paa Elskov, saa meget Mæle gav Naturen dem dog, at de skulde kunne sige de elske, det synes de have holdt for farligt, om de ikke kunde sige dette, men at det er alt det den og haver holt fornødent de skulde kunne sige, og I kan ikke sige dette. Fiskene lege, Insekterne rase af Elskov. I ere ulykkelige. Eders Liv fuldt af Traurighed og Kedsommelighed, aldrig have I siunget født om Gloris og Doris, disse Navne have aldrig været dyre for Eder, aldrig lest dem paa Træernes Bark, som Hyrderne og Poeterne Have siunget saa meget om, faaet Liv og Gejst ved, og overgaaet dem selv. Skal al den Dejlighed, Naturen saa ødsel har begavet det andet Kiøn med, ikke kunde røre Eder? de mange Yndigheder, og Tilløkkelser, alle Eders Forfædre ikke have kunnet modstaae, men

53

maatte givet efter for, og bevist de vare Mennesker, der havde Liv og Følelse? I synes at være af et ringere, koldere og dødere Slags, der hører til det tredie Naturens Rige, til Stenens, hvilke Naturen heller ikke har vidst ved Kunst og Tilløkkelser at bringe til at elske, og derfor paa en anden Maade har maat sørge for deres Vedligeholdelse. Et Fruentimmer i Verden er fød unyttig for enhver af EderS Skyld, I var den Naturen havde bestikket hende og dannet hende for, givet hende Dejligheder og yndigheder nok, for, om mueligt, at røre Eders haarde Hierte. Kunst og Pragt, alt hvad som kunde saare og forblinde, anvente hun selv tillige med, for at røre, bøje Eders Stolthed, og vinde; men al hendes Møje, hendes Pynten og Stads hialp hende ikke; nogle tusinde gange var hun prægtig og yndig klæd, alt hvad som kunde forhøje Skiønhed, give hende Yndighed og Grace, var med Flid og Kunst bleven anbragt, de lykkeligste Coeffyrer, de skiønneste Couleurer i Baand og Klæder, de mest glimrende Stene, for at hielpe til, tillige med hende selv, at forblinde Øjet, nesten alle de Skiønheder Naturen havde givet hende til Tønder og Fald-

54

strikker for det andet Kiøn, havde hun ligesom skiødesløst og ved et Tref givet et Glimt af, for at saare og forraske, ja det syntes hun alene bar løse og flagrende Klæder, for at ingen skulde tænke nogen Skiønhed var svær at erobre, ingen maatte have Volde, Grave, lukte Porte, at det ikke skulde falde nogen ind, det var umueligt at vinde. Titusinde gange betragtede hun sig selv, glædede sig ved den Skiønhed Himlen havde givet hende til Deel, hun takkede den fordi den havde været hende gunstig, hun syntes hendes Magt var uimodstaaelig, at alting paa hende var Strikker og Snarer, hun udsøgte endnu de lyksaligste Stillinger for hendes Skiønhed, de behageligste Miner og Øjekast, den yndigste Latter, den smukkeste Omgang, alting skulde være henretted paa Erobring og Sejer, hvor denne forunderlige Skabning, og Samling af jordisk Skiønhed kom frem, endelig vilde hun vinde først, for siden at overgive sig: Men, o! hendes megen Glæde og Møje var forgieves, med al hendes Skiønhed og Pragt, kunde hun ikke røre noget Hierte at det skulde elske hende, eller hendes Dage. Naturen selv havde ventet dette, thi den kunde ikke give

55

Mennesket mere Skiønhed, men Eders Hierter, som hun skulde røre, vare unaturlige, og derfor i Stand til at imodstaae. Den dannede hende anderledes end Eder, og ved hende at bringe Mennesker til Verden, i hendes Frygtsomhed, gav den hende Mod nok til at forsvare dem hun skulde opføde, den gav hende et ømt Hierte til at elske dem, overbære med deres spæde Alders Skrøbeligheder, skikket hende til at opdrage dem, og gjorde hende derfor nesten uskikket til andet, disse Pligter skulde være store nok for hende at opfylde, men for Eders Skyld var al denne Naturens Forsyn og Viisdom unyttig. Man sang for hende om Elskov i en tilig Alder, da hun endnu ikke kiendte den, som om noget sødt, en Herlighed der skulde gjøre Hendes Dage behagelige i Verden, hun voxte op og følte dens Magt, bad Himlen vise hende den, den havde bestemt hende til, hun saae ham, men hun kunne ikke røre hans stolte Hierte, endskiønt Dyd, Kunst og Natur stred for hende, hendes Ungdom forsvandt igien, Tiden fordrede den tilbage, og hun fik aldrig at vide hvad en tilfredsstillet Elskov var, som man havde fortalt hende saa meget om, skiemtet og givet hende saa meget

56

Haab med, bragt en Smil og et got Humeur igien til Veje hos hende med, naar Livets Besværligheder gjorde hende ked og misfornøjet med Verden, hun saae sig for altid bedragen, for Eders Skyld døde hun uden at kaldes Moder, uden at have været tilfreds med Verden, uden at der vare nogle, som vare omhyggelige for hende paa hendes gamle Dage, uden at have været til Nytte i Verden. Det er enhver af Eder, som saaledes har gjort et Fruentimmer unyttigt og ulykkeligt i Verden, ladet hende sukke forgieves, klage over Himlens Grumhed mod hende, at hun ikke kunde røre, for enhver af Eder som lever eenlig, er en saadan ulykkelig fød, thi Naturen giver hos os ikke mere af det ene Kiøn, end af det andet, for at ingen skulde gaae eenlig og ulykkelig, dette er det eneste den synes at have villet rette sig efter vores Love i, fordi den ansaae det meget vigtigt, og det er derfor kun i Asien og Østen den bliver ved at give flere af det ene Kiøn, end af det andet, fordi deres Love ere anderledes. Hvor ufuldkommen har Eders Liv været i Verden, Eders Lives Lys er udslukket, uden at et andet først blev anstukket derved, I udpustede det sidste Vejr, uden

57

først at have indblæst en andet det. Et Mørke, en Ødeleggelse og Forglemmelse, sees i det Led af Eders Slegt, som I skulde holde ved lige, den Green af Træet I skulde give Saft, staaer vissen og nu udgaaen til en Vanzir, naar de andre staae i fuld Floer, give Blomster og Frugt, Eders Linie skal være som en raaden Green, der er afkappet ved Bullen af Træet, uværdig til at skyde ud, tage Plads og grønnes iblant de andre. Dersom alle havde været som I, skulde Verden blevet en fæl og øde Klump, som Himlen forgieves gav Solskin og Regn. En Hær er uddød ved enhver af Eder, ved Eders eensomme Liv dræbte I en Skare af Mennesker, der vare som Sand i Havet. Havde Abraham gjort som I, skulde man ikke seet noget Menneske af alle disse Ebreer, der have været saa mange, som Stierner paa Himmelen, seet allevegne udrettet saa store Ting, været til Skrek og Forundring i saa mange Tider og for saa mange Slegter. Eders Erfarenheder og Kundskabers, I have samlet i Verden, ere uden Nytte, I have kun levet for Eder selv, der er ingen I give Formaninger og Lære-Regler, hvorledes man med Viisdom skal fuldende

58

sin Cours her i Livet, ingen har Lustre af Eders Navn og Fortienester, intet tilbage efter Eder, der holder Eder i Erindring, fører Eders Navn og Skiold. O! det er noget forskrekkeligt, noget beklageligt, ved saaledes at see en Familie udflukt, et Navn uddød, et Vaaben nedlagt og brudt i Stykker, som havde indlagt sig Navn og Berømmelse, det er i det Lidet som i det Store, at see en Nations Undergang, der var gammel og navnkundig, havde en berømt Historie, nu ikke mere findes, men ødelagt af Tiden, vi kan ikke uden Ynk, uden Taare erfare saadant, og beklage Menneskets Uselhed, ingen er paalagt mere at have for Øje, optage Exempel af disse Abner, dette Adelskab, disses store Gierninger. Tiden, som en Sejerherre, har triumpheret over dem, og disse Usle og Dødelige see vi med Ynk at have maat give efter, ladet sig dræbe og udrydde. Ved et Elskovs Baand vinder I Sejer over Tiden, og forskaffer Eder en lang Erindring, I ellers ikke skulde have, en Udødelighed, som om end det ikke er Udødelighed selv, dog er Udødelighed, og en som, her kun er os tilladt, naar Eders eget Legeme af mange Aar, eller Sygdom

59

er overvunden, skal det vel døe, men Eders Blod, Eders Navn, Lignelse og rare Qualiteter ikke, det skal blive tilbage efter Eder, og gives en ny Ungdom, en virkelig Rest af Eder selv, og som Naturen ved stærk Instinct til at elske og bevare som Eder selv, gav Eder tilkiende at det var noget af Eder selv, noget af Eder skal saaledes bestandig blive ved og udødelig, ved dette Afkom skal man endnu om 1000 Aar nesten troe at finde og see Eder selv, eller noget af Eder selv, noget som ligner Eder saa meget det haver været Naturen mueligt; ingen rar Egenskab skal man finde hos disse, uden man tillige skal tillegge Eder Prisen derfor, fra hvilke man skal troe, de tillige med Livet have alt hvad de have af Naturen. I steden for døde Steenstytter, Pyramider og Billeder, de Gamle satte ved deres Grave, for at give sig Erindring af Efterkommerne, og som I forfængeligen efterabe, skulde et Afkom være blevet et levende Monument for Eder, der ikke alene ofte skulde staae som Stene, og Stytter ved Eders Gravsteder, tankefulde og henrykte, ved her at erindre sig deres første Oprindelse, men end og at kunne vandre hele Verden om, gjøre Eders Navn

60

og Erindring bekient Monumenter og Levninger af Eder, der stedse fornyede sig, og som Tiden derfor ikke skulde ødelegge, da den dog har vidst at fortære de Gamles evigvarende Erindrings Tegn. Ved Stene skal I alene kunne udvise en død Indskrift, et dødt Billede af Eder uden Liv og Lignelse, men disse skulde have været levende Overskrifter om Eder, fremviist Lignelse, ikke alene af Legemet, men end og af Eders Siel og Tænkemaade. Havde Naturen nedlagt høje Gaver hos Eder, skulde de ikke døet med Eder, længe efter Eders Død skulde de endnu glimre, og sette Verden i Forundring, Eders Fædreneland skulde med Taknemmelighed erindre sig Eder i Eders Grav, for denne store og guddommelige Arv, I havde efterladt det i Eders Børn. Eders vigtigste Forretninger er intet i Verden imod dette at forevige Eder, at sette en i Eders Plads i Verden førend I selv gaaer derudaf. At vi have oprettet Stater i Verden, at vi raadslaae om deres Skiebne, og hvorledes de skal blive bestandige, agter Naturen intet, eller bekymrer sig ikke om, den anseer det som et Slags Spil, der kan være lige meget, den hverken har villet forbyde eller tillade

61

os, den satte i vores Villie hvad enten vi vilde boe i Skovene, eller samle os, leve efter Love, og boe i store Stæder: Men at vi skulde elske og forevige os, haver den ikke været ligegyldig i, det synes at have været dens største Omsorg og Bekymring, det store Øjemed, hvorhen den med alting sigter til, den skrev disse Love derfor i Kongens og Slavens Bryst, i Kiempens og Dvergens, i den Vises og den Daarliges, i Myggens og Elephantens, de dumme Dyr i Vandet bleve ikke fri derfor, saavel i de Lande ved Solens Nedgang elsker man, som i de ved dens Opgang, da vi fandt den nye Verden, fandt vi disse Love ogsaa skrevne i deres Indbyggeres Bryst, og i alt hvad Levende, der vrимlede, intet Levende kan flye for disse Love, de finde dem hos sig, saa vel i de øde ørkener og Eremit-Boliger, som i de folkerige Stader, thi Naturens Love ere uudslettelige og opheves aldrig, den holdt det fornødent at tegne hos os hvorledes vi skal lyde disse Love, men ikke Regierings Lovene, og en Konges, uden Kunst og Flid skulde vi kunne lære de første, men ikke de sidste. De Vilde forstaae ikke at oprette Stater, skrive Love, og leve i Selskab, men de forstaae at

62

elske og fortplante sig. Bebreid I alene da ikke Naturen, at den vidste vel at give Love, men at den ikke viste at gjøre sig adlydet, at I er over dens Love, at det er for andre, men ikke for Eder den har skrevet dem, at den har ikke vidst at skabe Dejlighed og Yndighed nok for at røre Eder; visselig har den vidst det, men I ere Monstra, ved Kunst og ved Laster ere I blevne unaturlige, i lyde Naturens Love paa en nedrig, men ikke paa en ædel Maade, som en Træl og ikke som en Fri ere i dem underkastede. Frygt, den vil tage en grum Hevn over Eder, fordi I foragte den, lyde den, og dog ikke lyde den, fordi I har gjort en ødeleggelse i dens Rige paa den Skare der efter Eder, formedelst Eder, skulle havt Livet. Den skal straffe Eder med Tæring, Galskab, Slag, og mangfoldige Sygdomme, I skal døe uden Efterkommere, een af de største Straffe Gud truer Israel med, I skulle have seet en Ungdom om Eder, begavet med Eders tabte Munterhed og Styrke, Eders

Dejlighed, Mod og Forstand, selv levet paa ny i disse, og erindret Eder Eders Ungdoms Fyr og Fuldkommenheder; i deres skønne Øjne skulde I paa ny seet glimre alle Eders Siels høje,

63

Gaver, dette vilde Naturen haft, men i Eders eenlige og foragtelige Stand, skal i have Nag af at have dræbt denne muntre. Ungdom, der skulde elske Eder, vidst at behage og flatere Eder — I skal ikke see om Eder uden Aftagelse, Ødeleggelse og Død, ingen Tiltagelse og Floer, en Rest alene af nogle ejede Herligheder: Skrøbelighed, Barnagtighed, Dumhed og Forglemmelse skal være Eders Følgesvenne, man skal spotte Eder dermed, ingen skal være Eder til Hielp deri, og bølge Eders Uselheder — I skal hastig blive en Skrek og Vederstyggelighed for de Dejlige I ellers skulde indtaget og været elsket af, der vilde deelt Lykke og Ulykke med Eder, taget deres Navn og al deres Ære af Eder; Sygdom, Alderdom og Død skal overfalde Eder i Eders beste Dage, ingen skal glæde sig naar det gaaer Eder vel, og ingen skal græde og dele Sorg med Eder, naar det gaaer Eder ilde, det skal gielde hele Verden lige meget, Eders Døds Pine skal man see paa uden Ynk, og uden at være omhyggelig for Eder, Eders døende Rad skal man med Koldsindighed og tørre Øjne betragte, skynde sig at blive den qvit, og ikke bekymre sig om hvor

64

man legger den. Intet Floer skal hænge for Eder, ingen Taare skal rinde, intet kaldes med Eders Navn, en skrekkelig Forglemmelse skal i en Hast opluge Eder og Eders Grav, ingen skal bekymre sig om, der er Blomster og Grønt paa den, eller sette en Steen over den til Eders Erindring, der er ingen skylder Eder dette, thi der er ingen skylder Eder Liv og Begyndelse.

Elsker i Stærke og i Dejlige i Norden, elsker ædelt og bestandigen, gjør Eders Liv og Eders Alderdom lykkelig og uden Kummer, suk ikke forgieves det ene Kiøn for det andet. Naturen gjorde Eder ikke dejlige for hinanden alene for I skulde sukke for hinanden, thi dette, var at forøge vores Elendigheder i Verden, havde den ikke villet have at I Skulde tillige indlagt Sejer over hinanden, skulde den gjort, I kunde seet hinanden med koldt Blod, men den vilde I skulde elske, og ikke elske forgieves, dette skulle være at leve et fuldkomment Liv, uden Elskov skulde I som jeg kun have levet et halvt og ulykkeligt Liv i Verden, thi Elskov et det fornemste, der er givet os, til at gjøre os Livet behageligt, til at glemme vores dødelige og elendige Tilstand. Uden

65

Elskov er Eders Liv trist og kummerligt, intet som animerer og giver Lyst til Eders kedsommelige Forretninger i Verden, Elskov setter Gout paa Eders Ting, giver Ære, Mod og Lyst til alt hvad I skal foretage Eder, giver Eder gode Tanker om Eder selv, og hvad I forretter, at andre og skal have det, saa I forretter alting med mere Frihed og Grace, som klæder saa vel. Ja skulde jeg ikke turde sige at Elskov giver Vittighed og Forstand, hvor mangen gang har den ikke ved sine føde Følelser, naar de have begyndt at lade sig kiende, gjort af en bizare, en dum og dorsk, en artig og vittig. Bruger I Ungdommens behagelige Dage, de Forlystelser det behagede Himlen at give os til Deel, og forsøde Livet med, at intet tilladeligt, som stod i Eders Magt, blev Eder uforsøgt, at I ikke skal bede Døden bie naar den kommer, at I ikke skal gremme Eder endnu ikke at have forsøgt dette; stræb i Tide at kunne indsee Kedhed og Forfængelighed i alting her i Livet, for at kunne følge glad med Døden. Ungdommens Dage løbe hastigen, Alderdommens overfalde Eder, hvis Timer ere Dage, hvis Aar ere Evigheder, og ikke skikkede til Ungdommens Forlystelser, men en Erindring af Ungdoms Elskov og Fornøjelser, skal endnu være Eders Al-

66

derdoms Glæde, og forkorte Eder Tiden, I skal da ikke være fortreden og misunde en ny Ungdom deres Forlystelser, naar I ikke ere skikkede dertil, fordi I i Eders Ungdom intet haver mistet deraf. Skam Eder ikke ved I ere Mennesker af denne Verden, og ikke af en anden, at I elske og bruge de unge Aar, at I tilig lader knytte en Knude, som intet uden Død kan løse, frygt ikke disse Lænker, de ere ikke tunge at bære; i Medgang skal Eders Glæde være dobbelt, i Modgang skal Eders Sorg kun være halv, I skal dele den, den ene skal beklage og have Medlidenhed med den anden, og dette skal være at lette den halve Bekymring. I eenlig Stand haver I intet Øjemed at indrette Eders Liv efter, der er intet hvorpaa alle Eders Ønsker gaae ud, mod Slutningen af Eders Liv, skal al Eders Velstand, al den Lykke, som da møder Eder, ikke kunde fornøje Eder, eller være til Nytte, thi i seer en Død haste med stærke Skrit til Eder, og ganske skal betage Eder alting; men ved at have bundet dette Baand, er Eders hele Liv indrettet til et stort Øjemed, til at bringe Eders Lige til Verden, til at gjøre Mennesker lykkelige efter Eder, der ved Eder have faaet Livet; Den Velstand i have, skal de have, en Lykke som treffer

67

Eder end og paa Eders Døds Seng, skal glæde Eder, fordi I døe kun halv, der bliver en Rest tilbage af Eder, der bestandig skal have Nytte deraf. Til noget ædlere og højere skal I have anvendt den Overflødighed Himlen i Eders Dage havde skienket Eder til at opdrage en Ungdom for, der staaer færdig at indgaae i

Verden i Eders Sted, naar I selv vil gaae ud deraf. En Ungdom, der skal holde Eder i Erindring, vedligeholde Eders Navn og Berømmelse — I Eders eenlige Stand skulde dette slet være anvendt, i Suus og Duus, i Synd, Vellyst og Overdaadighed, der skulde forskaffe Eder et elendigt Legeme, et nagende Sind, en svag Siel, og længe før Eders Maal bragt Eder til Graven. Ved dette Baand skal I gjøre Norden talrig og stor igien som i gamle Dage, I skal give den en Glands, som den i lang Tid har forloret, af et lidet Folk, som man kalder os, skal I gjøre et stort, der kan foretage sig saa store Ting som i fordum Dage. Ved Tapperhed og Statskunst skal vi kunne gjøre meget, men ved en Elskovs Spøg af Eder, skal vi endnu kunne gjøre mere, thi er det ikke Mængden og Styrken, det store Tal ved Tapperhed og Kunst anført, som endnu giver Højhed og største Magt. Det ere disse Mennesker,

68

dette store Tal, som finde paa alt, naar de først ere blevne til, for at leve, og bestandig blive ved; de gjøre derfor deres Vande og deres Lande berømte, deres Navn og deres Herredømme stort, intet kan imodstaae og forhindre dem, uden naar man ikke vil lade dem blive til. Det er ved Eder I Stærke og I Skiønne, at tapre Cimbrer skal opstaae, en Kiempeslegt, der skal gjøre vores Navn og vores Herredømme stort, komme den Magt, som fører Herredømmet eller holder Ligevegten i Verden, til at skielve; forfærdelige Krigshære skal i kunne kalde frem af intet, der skal strekke hele Verden — De skal fordre Lande og Riger under en Himmel Egn, hvor de ikke bleve fødte, og man skal give dem det, man skal frygte for deres onde Aaringer, selv skal de ikke frygte derfor, vi skal ikke have nødig stedse at lade Udlændinger gjøre beklagelige Indtog i vores Lande, men vi skal selv kunne gjøre navnkundige Udtog som tilforn, fylde Historien op med vores Bedrifter, vore Tider skal komme igien, vi skal med Magt kunne tage det tilbage, man med Magt i vores Svaghed har berøvet os, Herredømmet i Verden vige fra Østen og Vesten til Norden med Magneten, alle Øine være vendte til Nord, vente Love derfra som tilforn.

69

Trykfejl. Pag. 9 Lin. 4 gjorde at Dage, læs gjorde Dage. — 14 — 23 min Hud paa mine Hænder & c. læs min Hud, mine Hænder.

— 15 — 18 vare Ilden, læs nære Ilden.

— 32 — 12 Eders Foraar og Dage, læs Eders faa Aar og Dage.

— 54 — 13 lyksaligste Stillinger, læs lykkeligste Stillinger.

— 54 — 22 eller hendes Dage, læs alle hendes Dage.

— 55 — 4 og ved hende, læs for ved hende.

Paa Bladsiden 9 Lin. 18 bør staae et Semicolon bag

efter zire; og i neste Linie der i Steden for den. Paa sidste Side nest sidste Linie skal staae Comma bag efter Norden, derimod udslettes det Comma, som nu staaer bag efter Magneten.

70